

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ KAMU POLİTİKALARI ANABİLİM DALI DENEYİMİNİN ELEŞTİREL ANALİZİ

Prof. Dr. Mete YILDIZ

Araş. Gör. Cenay BABAÖĞLU

Araş. Gör. Esra Nur KARAKUŞ

Hacettepe Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
myildiz@hacettepe.edu.tr
cenaybabaoglu@hacettepe.edu.tr
esranurkarakus@hotmail.com

GİRİŞ

Modern anlamda kamu politikaları analizi çalışmaları, biraz gecikmeli de olsa Türkiye’de de özellikle siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümleri/disiplinleri etrafında son on yıl içerisinde yaygınlık kazanmaya başlamıştır. Kamu politikalarını doğrudan konu edinen kitapların yazımı (Çevik ve Demirci, 2008; Erkul ve Gökdemir, 2006; Kartal, 2011; Kaptı, 2011; Yıldız ve Sobacı, 2013), İnternet üzerinden okunabilen açık kaynak ders notları (Yıldız, 2011), lisans ve lisansüstü düzeylerde açılan kamu politikası derslerinin nicel olarak artışı ve niteliklerinin gelişmesi (Yıldız; Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011; Yıldız ve Babaoğlu, 2012), akademik dergilerde başlığında kamu politikası kavramı bulunan makalelerin çoğalması (Olgun, 2015) ve 2009 yılından beri her yıl düzenli olarak toplanan kamu politikası çalıştaylarına gösterilen ilginin giderek artması, kamu politikası çalışmalarının Türkiye’de yayıldığını gösteren gelişmelerdir.

Yukarıda kamu politikası çalışmalarının yaygınlaştığı yönünde gösterilen örneklerle rağmen, bu çalışmaların Türkiye’de ne kadar yaygınlık ve özellikle derinlik kazandığı alan yazında tartışmalı bir konudur. Türkiye’deki kamu politikası çalışmalarını 2000’lerin başında Türkiyeli uzmanlarla görüşerek inceleyen yabancı bir uzman, bu alanın Türkiye’de yaygınlaşmadığı sonucuna varmıştır (Robbins, 2009). Hâlbuki söz konusu yabancı uzmanın çalışmasından sadece birkaç sene sonra yapılan bir araştırmada en azından siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinin lisans dersleri düzeyinde bir yayılma tespit edilmiştir (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011). 2015 yılına gelindiğinde ise Bologna süreci ile beraber derslerin yayılımının hız kazanarak devam ettiği, hem kamu yönetimi

bölmelerinin hem de kamu yönetimi lisans programlarındaki kamu politikaları dersleri sayısında artışlar olduğu izlenmektedir. Bu hızlı yayılıma rağmen, Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu'nun 2011 yılında ortaya koyduğu kamu politikası araştırmalarının derinleşmesi konusunda yetersiz kaldığı tespiti geçerliliğini korumaktadır (2011: 358). Bir diğer çalışma ise, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri kamu politikası analizlerinin yapıldığını ama bu çalışmaların yaygınlaşması için açılan çeşitli fırsat pencerelerinin değerlendirilemediğini göstermiştir (Akdoğan, 2011). Alan yazınındaki bu tartışmalara katkı sağlamayı amaçlayan bu çalışmada, kamu politikası konulu akademik birimlerin ortaya çıkışı süreci incelenmektedir.

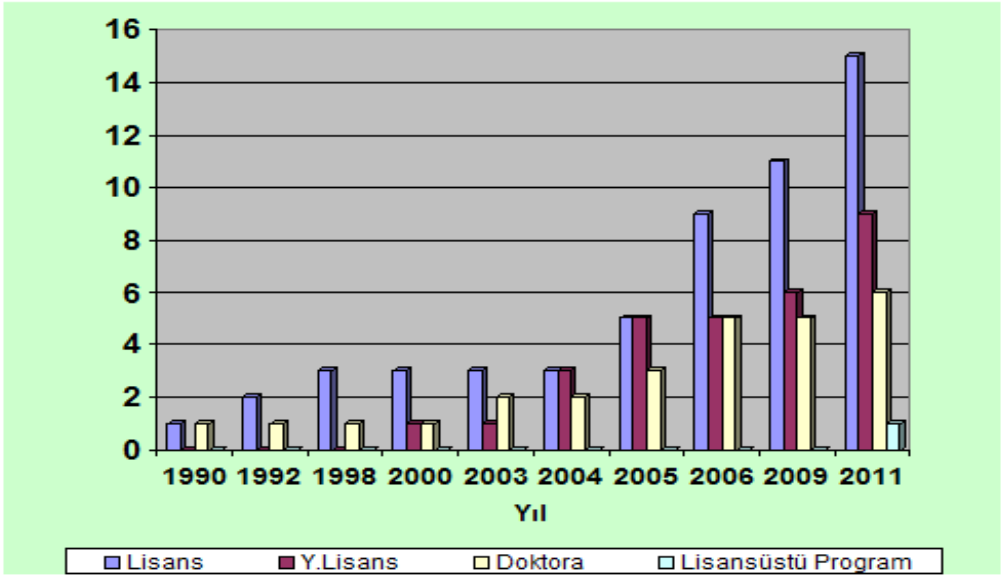
Türkiye'de kamu politikaları adını tamamen veya kısmen başlığında taşıyan akademik birimler 2015 yılı Temmuz ayı itibarıyla bir elin parmaklarını geçmemektedir. Bu akademik birimler, İstanbul'daki Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi ve kamu politikaları yüksek lisans programı, Marmara ve Hacettepe Üniversitelerindeki kamu politikaları anabilim dalları ve Gazi Üniversitesi'ndeki kamu politikası ve Nevşehir Üniversitesi'ndeki kamu politikaları ve işletmeciliği tezsiz yüksek lisans programlarıdır. Sıralanan bu program ve akademik birimlerin yanı sıra, önümüzdeki yıllarda kamu politikası alanına yönelik lisansüstü programların ve akademik birimlerin artacağı yönündeki varsayımdan hareketle, Hacettepe Üniversitesi örneğini merkeze alan ve diğer üniversite örneklerini de inceleyen bir araştırmanın benzer süreçleri yaşayacak diğer üniversiteler için faydalı olacağı düşünülmüştür. Bu araştırma ile özellikle Hacettepe Üniversitesi için detaylı bir iç değerlendirme ve gerekirse yeniden düzenleme imkânının da ortaya konulması hedeflenmektedir.

YAZIN TARAMASI

Kamu politikaları alanı yönetim bilgisi üretme ve geleceğin kamu yöneticilerini yetiştirmede önemli bir disiplindir. Bu açıdan bakıldığında kamu politikası öğretiminin kamu yöneticilerinin yetiştirilmesinde doğrudan etkili bir rolü olduğu söylenebilir (Speckhard, 1982: 517). Kamu politikası analizlerinin disiplinler arası niteliği ve yüksek analiz gücü imkânı alanın önünü açan niteliklerdendir (Speckhard, 1982: 502). ABD'de Harvard Üniversitesi Kennedy Yönetim Okulu ve Michigan Üniversitesi Gerald R. Ford Kamu Politikası Okulu kamu politikaları doktora programlarını açan öncü eğitim kurumlarıdır (Smith ve Larimer, 2009: 1-2). Amerika Birleşik Devletleri (ABD) merkezli sivil toplum yapılanması Kamu Politikaları Analizi ve İşletmecilik Kuruluşu (APPAM) 1999 yılında kamu politikası öğretiminin geliştirilmesi hakkında karar alarak, yaygınlaştırıcı çalışmalar öngörmüştür (<https://www.appam.org/about/governance/governance.asp>). Aralık 2014 tarihi itibarıyla APPAM'ın öğretim kurumlarından oluşan yaklaşık 100'e yakın kurumsal üyesi bulunmaktadır. Smith ve Larimer (2009: 20) de 2009 yılındaki çalışmalarında kamu politikaları alanına yönelik tanım sorunlarına rağmen, alana yönelik ilginin yoğun olduğunu ve artmaya da devam ettiğine işaret etmektedirler.

Kamu politikası çalışmaları niceliksel artış dışında niteliksel değişikliklere de uğramıştır: II. Dünya Savaşı öncesi ABD'deki kamu yönetimi programları maliye ve idare odaklı derslere ağırlık verirken, kamu politikaları alanının yaygınlaşmasıyla siyasa analizine yönelik talep de artmıştır (Allison, 2006: 62). Türkiye'de ise ağırlıklı olarak lisans düzeyinde verilen kamu politikası dersleriyle başlayan kamu politikası öğretimi yaygınlaşmasını devam ettiği izlenmektedir. 2011 yılında yapılan bir araştırmaya göre kamu yönetimi bölümlerinde lisans düzeyinde 11 programda kamu politikaları derslerinin verildiği saptanmıştır (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011: 350). Kamu politikası derslerinin hem lisans hem lisansüstü düzeyde kamu yönetimi programlarında yayılımı 1990'ların başından itibaren artarak devam etmiştir (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011: 351 ve Yıldız ve Babaoğlu, 2012: 419). 2012 yılında kamu yönetimi ders programlarına yönelik yapılan bir araştırmada hem lisans hem de lisansüstü düzeydeki kamu politikası dersi sayısının 15 olduğu tespit edilmiştir (Yıldız ve Babaoğlu, 2012: 419). Ayrıca yine 2012 yılı itibarıyla ilk kamu politikası yüksek lisans programının da açıldığı görülmüştür. Anılan çalışmaya dair veriler aşağıda yer alan Grafik 1'de sunulmuştur.

Grafik 1. Lisans ve Lisansüstü Düzeylerdeki Kamu Politikası Dersleri ve Lisansüstü Programlarının Yayılımı (1990-2011)

Kaynak: Yıldız ve Babaoğlu, 2012: 419.

Kamu politikaları alanının uygulamaya yönelik yapısı (Parsons, 1995: 1-3) nedeniyle alanın gelişimi için talep önemli bir faktördür. Hâlbuki şu ana kadar Türkiye'de kamu politikası alanının arz-odaklı geliştiği izlenmektedir. Ancak alanı

tanıyan uygulayıcı ve araştırmacı sayısının artması zamanla talep-odaklı bir çizgiyi getirebilecektir (Yıldız ve Babaoğlu, 2012: 424). Kamu politikaları tezsiz yüksek lisans programlarının açılması bu çizgiye dair ipucu verebilmektedir. Sabancı Üniversitesi'nde yürütülmekte olan kamu politikaları tezli yüksek lisans programına ilaveten 2014 yılında Gazi Üniversitesi'nde kamu politikaları tezsiz yüksek lisans programı ve Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi'nde kamu politikaları ve işletmeciliği tezsiz yüksek lisans programları açılmıştır. Bilkent Üniversitesince sunulan uluslararası ilişkiler ve kamu politikası yüksek lisans programı da kısmen bu kapsamda değerlendirilebilir. Sabancı Üniversitesi'ndeki İstanbul Politikalar Merkezi ve Hacettepe ve Marmara Üniversiteleri'nde açılan kamu politikası anabilim dalları ise kamu politikası alanına yönelik öncü kurumsal yapılanmalardır. Kamu politikası alanına dair bu güncel yapılanmaların incelenmesi ve analizi alanın geleceğine yönelik öngörüler sunması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Bu çalışmada Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde 2013 yılında kurulan kamu politikaları anabilim dalı temel alınarak kamu politikası yayılımı incelenmeye çalışılacaktır. Bu kapsamda anabilim dalının açılması sürecine aktif olarak katkı veren öğretim üyeleri ve idarecilerle yarı-yapılandırılmış soru formları ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Benzer süreçleri Hacettepe Üniversitesi deneyimi öncesinde ve sonrasında yaşayan Sabancı, Marmara, Gazi ve Nevşehir Hacı Bektaş Üniversiteleri'nde de görüşmeler gerçekleştirilerek kamu politikası alanının gelişim çizgisi farklı boyutları ile irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın birincil veri kaynağı, bu üniversitelerin kamu politikaları anabilim dallarının ve yüksek lisans programının ortaya çıkış süreçlerinde etkili olmuş ve/veya bu akademik programlarda ders vermekte olan toplam dokuz akademik personel ile gerçekleştirilen ve yarı-yapılandırılmış soru formlarına dayanan derinlemesine mülakatlardır. Ayrıca bu birimlerin kuruluş süreçlerinde ve sonrasında hazırlanan kurumsal belgeler de incelenerek resmi süreçlere dair değerlendirmeler ortaya konmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu yönüyle bir kurumsal tarih yazımı olarak da değerlendirilmesi mümkündür.

BULGULAR

Bu bölümde ilk olarak, incelenen üniversitelerde kamu politikası birim ve programlarının kurulma nedenleri ortaya konulmuştur. Takiben, birim ve programların kurulma sürecinde karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukları aşmaya yönelik uygulanan çözümler irdelenmiştir. Son olarak, kamu politikası birim ve programlarının sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla bazı önerilerde bulunulmuştur.

Kamu Politikası Birim ve Programlarının Kurulma Nedenleri

İncelenen örneklerden elde edilen veriler, kamu politikası birim ve programlarının aşağıdaki nedenlerle kurulduğunu göstermektedir: İlk olarak, kamu politikası çalışmalarının öncülüğünü yapan gelişmiş ülkelerde on yıllardır aktif biçimde çalışılan bu konunun Türkiye açısından yararlı bir analiz aracı olduğu ama Türkiye'ye getirilmesi ve kullanılmasında geç kalındığı algısı, kamu politikası birim ve programlarının açılmasında önemli bir itici güçtür. Mülakat yapılan bir akademisyen söz konusu algıyı şu şekilde açıklamıştır:

“Yönetimde/bürokraside kararların alınışında ve sonuçlarının incelenmesinde hastalık düzeyinde bir sorun var. Hâlbuki dünyada alınan kararların sonuçlarını ölçmenin yolları geliştirilmiş. Türkiye’de veriye dayalı analizler, bilimsel tespitler eksik... Veriye ulaşmak bir mesele. Neyi niye yaptığımızı hesaplayamıyoruz. Politika yapımı ve sonuçlarını inceleyemiyoruz.”

Kamu politikası birim ve programlarının açılmasına etki eden ikinci neden, gelişmiş batılı ülkelerde yüksek lisans ve doktora dereceleri olarak Türkiye’ye dönen akademisyenlerin bilgi ve çalışma alanları olan kamu politikası konusunu akademik birimlerin ve programların kurulması yoluyla kurumsallaştırma isteği ve çabasıdır. Bir mülakatta bu durum şöyle izah edilmektedir:

“İhtiyaç belirlenirken... gibi yurtdışında yüksek lisans ve doktora yapan hocalar etkili oldu.... yurtdışında [bu alanda] çalışmış... Elimizdeki hocaların ilgi alanlarına göre dersleri yazdık.”

Türkiye’deki akademisyenlerin yurtdışı profesyonel ağlarıyla olan etkileşimlerinin artması da bu kapsamda değerlendirilebilir. Özellikle kamu yönetimi lisans ve lisansüstü programlarındaki kamu politikası derslerinin yayılımında bu bölümlerde görev yapan akademisyenlerin yurtdışındaki eğitimleri ya da doktora sonrası araştırmaları sırasında kamu politikaları alanıyla bağlantılı çalışmalar yürütmeleri etkili olmuştur (Yıldız, Demircioğlu ve Babaoğlu, 2011: 353 ve Yıldız ve Babaoğlu, 2012: 422). Bu yayılımın artışı beraberinde kurumsal yapılara yönelik eğilimi de getirmektedir. Aynı şekilde yurt dışındaki üniversitelerle işbirliğini geliştirme noktasında da kamu politikası çalışmalarının eşdeğerlik sağlanması yararlı veya gerekli bir alan olarak görüldüğü söylenebilir. Yapılan görüşmelerden birinde bu durum şöyle izah edilmiştir:

“Georgetown (Üniversitesi) Kamu Politikaları Okulu buraya geldi, muhatap bulamadı. Tam karşılığı yoktu çünkü. İşbirliği isteği vardı, ama tam uygun karşılık bulunamadı.”

Uluslararası kurumsal işbirliği imkânları, kamu politikası birimlerinin açılması için üniversite içi karar verme süreçlerinde razı edilmesi gereken bölüm kurulları, enstitü yönetim kurulları, eğitim komisyonları, senatolar ve Yükseköğretim Kurulu gibi karar noktalarından olumlu yanıt alınabilmesi için Hacettepe örneğinde bir dayanak olarak da kullanılmıştır.

Kamu politikası çalışmalarına yönelik uluslararası işbirliği avantajının yanı sıra bölümler arası işbirliğini geliştirmek noktasında da kamu politikaları alanının çok-

disiplinli doğasının bir avantaj olduğu görülmektedir. Örneğin, alanın disiplinler arası niteliği Nevşehir Üniversitesi'nde tezsiz yüksek lisans programı açılırken vurgulanmış ve farklı bölümlerden uzman desteği ile kamu politikası ve işletmeciliği yüksek lisans programı açılmıştır. Bu disiplinler arası niteliğin zamanla oluşacak öğrenci talebinin artırılması noktasında da faydalı olacağı öngörülebilir. Son dönemde Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda kamu politikaları alanına yönelik soruların yer alması ve bu soruların sayısının giderek artması da alana yönelik ilgiye artışı beraberinde getirmektedir. Bu ilginin ve talebin kurumsal birimlere yönelik evrimi destekleyeceği düşünülebilir.

Kurulma Sürecinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Kamu politikası birim ve programlarının kurulma sürecinde ilk olarak, kısmen kamu politikası çalışma alanının adlandırılmasından kaynaklanan bir bilgi ve farkındalık eksikliği sorunu vardır. Her ne kadar “kamu politikası” adı alanda kabul görmüş ise de, farklı isimlendirme önerileri olan “kamu siyasaları” veya “kamu yöneltileri”nin aksine “politika” kelimesi “siyaset” kelimesi ile karışarak, kamu politikalarının kamusal sorunların çözümüne yönelik öneri geliştirmeye ve uygulanan çözümlerin değerlendirilmesine odaklanan; eyleme dönük, çok aktörlü, çok disiplinli ve çok yönlü doğasının anlaşılmasına engel olmaktadır. Orta ve uzun vadede “kamu siyasası” isimlendirmesinin kullanılmasıyla aşılacak bu sorun, kısa vadede kamu politikası birim ve programlarının kurulma sürecinde konuya uzak öğrencilerin, akademisyenlerin ve karar vericilerin konuyu algılamasında bir eksikliğe ve/veya gecikmeye neden olmaktadır. Örneğin, kamu politikası programına kayıt yaptıran bir öğrenci, konuyu ve içeriği tam olarak ancak dersleri görürken idrak edebilmektedir. Çeşitli seviyelerdeki akademik değerlendirme kurullarında yine konu anlaşılmadığı için önerilen konu başka çalışma alanlarının tekrarı gibi görülmekte, birim ve programlarının kurulma süreci yavaşlayabilmekte veya engellenebilmektedir. Mülakat yapılan bazı akademisyenler, bu sorunu şu şekilde dile getirmişlerdir:

[Kamu politikası birimi/programı kurulması önerisi/dosyası] ... enstitüden, eğitim komisyonundan, yönetim kurulundan ve senatodan sorunsuz geçti. İtiraz olmadı, ama içeriğini bilmemek tereddüde neden oldu.

Alanın isimlendirme sorununa bir çözüm bulmak lazım: Politika yerine siyasa. ... Kamu politikasının kıymeti bilinmiyor. Yüksek lisans programlarında siyaset bilimi, kamu yönetimi ile uluslararası ilişkiler rağbet görüyor. Kamu politikası bilinmiyor. Öğrenci kamu politikasının geleceğini göremiyor. “Kamu yönetimi bunu kapsıyor” diye düşünüyor.

[Kamu politikası] İsmi bilmeyince anlayamadılar. İlk başta çok başvuru olmadı. Kamu kuruluşları ile işbirliği sonunda dolmaya başladı. Kamu politikası programına tam alınacak kişi kadar başvuru var. Rüşünü daha ispat edecek.

Kamu politikası çalışmalarıyla ilgili yukarıda anlatılmaya çalışılan sorun, sadece bir bilinirlik ve farkındalık problemi değildir. Bilinirlik ve farkındalığı da kapsayan çok

daha ciddi bir sorun, kamusal kararların verilme sürecinin ve sonuçlarının analiz edilmesinin yönetsel/bürokratik kültürde içselleştirilememesi sorundur. Diğer bir deyişle, kamu politikası çalışmaları, hem öğrenciler hem de karar vericiler tarafından talep edilmekten ziyade akademik birimlerce arz edilmektedir. Mülakat yapılan bir akademisyen bu sorunu şu şekilde ifade etmiştir:

Kamu politikası akılcı düşüncenin aracı [olarak] henüz kendine bir yer edin[e]medi. Policy Centers (kamu politikası araştırma merkezleri), ne akılcı ne de nesnel.

Görüşmelere katılan kimi akademisyenlere göre, kamu politikası birim ve programlarının kuruluş sürecinde yaşanan ikinci sorun, Türkiye'deki iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin örgütlenme sorunudur. Örneğin ABD'deki kamu yönetimi okullarının/fakültelerinin kamu yönetimi ismini bırakarak kamu politikası ismini almalarından hareketle, Türkiye'deki bölüm düzeyindeki örgütlenme sorgulanmıştır. Bu problem mülakatlarda bir akademisyen tarafından şu şekilde vurgulanmıştır:

Asıl sorun, İİBF tasarımı yanlış. Olmaması gereken bölümler var. Olması gerekenler yok. Maliye ve çalışma ekonomisi gibi bölümler dünyada yok. Erasmus anlaşmalarında kamu yönetiminin bölüm olarak 5-6 farklı karşılığı çıkıyor. ... Yurtdışında kamu yönetimi okulları, kamu politikası okullarına dönüşüyor. Türkiye'de ise ciddi bir boşluk var.

Bu örgütlenme sorunu, kamu politikası alanının disiplinler arası niteliği nedeniyle daha da karmaşık bir hâl almaktadır. Görüşme yapılan bir öğretim üyesinin kuruluş süreci ile ilgili olarak aktardığı üzere, maliye ve iktisat gibi bölümler de kamu politikalarını kendi çalışma alanlarına daha yakın görüp sahiplenebilmektedirler. Bu durum, programların kuruluş sürecini yavaşlatma riskini taşımakla beraber, çok disiplinli, nicel ve nitel açılardan zengin bir yapının kurulabilmesi fırsatını da bünyesinde taşımaktadır. Öte yandan bu disiplinler arası yapıyı oluşturabilmek için Türkiye'deki üniversite örgütlenmesinde kurumsal değişimler gerekmektedir.

Kuruluş sürecinde yaşanan üçüncü sorun, açılan programlardaki kamu politikası dersini verecek uzman akademisyenlerin eksikliğidir. Bu sorun Hacettepe Üniversitesi'nde, bu alanda ders verebilecek uzman akademisyenlerin anabilim dalında istihdamı yoluyla çözümlenirken, Gazi Üniversitesi'nde, kamu politikası alanında uzman akademisyenlere sahip diğer yükseköğretim kurumlarıyla işbirliği yolu tercih edilmiştir. Ayrıca genç akademisyenler bu alanda uzmanlaşmaya teşvik edilerek hem alana yönelik uzman akademik personel yetiştirilmekte hem de alanın genişlemesine yönelik çaba gösterilmektedir.

Dördüncü sorun, bir öncekiyle bağlantılı olarak, kurulan programlardaki kamu politikası derslerinin nitelik ve nicelik olarak istenen seviyede olmamasıdır. Bu sorunu çözmek için, yeni kurulan birim ve programlarda kaliteli ve uzman akademisyenlerin istihdamının yanı sıra, derslerin içerik ve yöntem bakımından çeşitlilik ve kapsayıcılığının artırılması önerilmiştir. Bu bağlamda birden fazla mülakatta yinelenen bir öneri, kamu politikası konusunda niceliksel yöntemlerin

kullanımına yönelik derslerin açılmasıdır. Örneğin, seçim analizi ve ağbağ (network) analizi gibi konuların ve niceliksel analizlerde kullanılacak yazılımların öğretiminin kamu politikası ders programlarına girmesi önerilmiştir.

Derslerin niteliğini etkileyen bir diğer önemli sorun ise alandaki Türkçe yayınların az oluşudur. Bu durum, doğrudan Türkiye’yi konu alan örnekler üzerine tartışma imkanını da azaltmaktadır. Ayrıca öğrenim dilinin Türkçe olduğu bölümlerde, kamu politikası derslerinin İngilizce ağırlıklı olarak algılanmasına ve öğrencilerin derse ve işlenen konulara olan ilgisinin azalmasına yol açmaktadır. Bir görüşmede bu durum şu şekilde özetlenmektedir:

“İlgi Türkiye örneği kullanıldığında artıyor. Farklı sistemlerin Türkiye’de uygulanmasını merak ediyorlar... Alan ABD orijinli, Türkiye verileri kullanılarak yapılmış çalışmaların müfredatta temsili zor. Türkçe kaynaklar betimleyici, çeviri özeliğinde. Öğrencilerden Türkiye örneği üzerinden alan çalışması yapmalarını istenebilir.”

Birim ve Programların Sürdürülebilirliğini Artırmak İçin Öneriler

Bulgular bölümünde ortaya konulan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin ötesinde, bu alt bölümde genelde kamu politikası çalışmalarının yaygınlaşması ve derinleşmesine fayda sağlayabilecek, özelde ise kamu politikası birim ve program sayısının artmasına olanak sağlayacak bazı öneriler sıralanmıştır.

İlk öneri, kamu politikası birim ve programlarını yürüten kurumlar arasındaki işbirliğinin artırılmasıdır. Bu işbirliği, farklı kurumların birlikte/ ortak program yürütmeleri ya da alandaki uzman öğretim üyelerinin kurumlar arası hareketliliğinin artırılması şeklinde gerçekleştirilebilir. Böyle bir işbirliği, alanda yaşanan ders çeşitliliğinin artırılması, personel eksikliklerinin aşılması ve disiplinler arası niteliğin sağlanabilmesi açısından faydalı olacaktır.

İkinci öneri; kamu politikası birim ve programlarının Türkiye’de son on yılda sayıları hızla artan ve nitelikleri zenginleşen ve çeşitlenen düşünce üretim kuruluşları ile (bakınız Yıldız vd. 2013) daha yakın bir entelektüel alışveriş ve iş birliği içine girmesidir. Bu işbirliğinin; bir yandan kamu politikası programlarını uygulama yönünden zenginleştirirken, diğer yandan da düşünce üretim kuruluşlarındaki akademik niteliğin artmasına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, ortak araştırma projeleri, veri alış veriş, üniversite öğrencilerinin yardımcı araştırmacı olarak görevlendirilmesi ve nicel ve nitel yöntemlerle desteklenen dayanan siyasa analizlerinin gerçekleştirilmesi gibi çeşitli işbirlikleri önerilebilir.

Sürdürülebilirliği artırmanın bir diğer yolu da kamu politikası alanında yapılan bilimsel üretimin akademik alanda görünür kılınmasıdır. Örneğin, kamu politikası alanında açılan tezsiz yüksek lisans programları -her ne kadar bitirme ödevi adı altında tez benzeri ama daha düşük hacimli belgeler üretiliyorsa da- akademik alanda görünürlükten uzaktır. Bu projelerin YÖK Tez Kataloğu gibi merkezi bir sisteme dâhil edilerek akademik camianın bilgisine sunulması faydalı olacaktır.

Yine 2009 yılından beri düzenlenen kamu politikası çalıştaylarının bildiri kitaplarının özet ve/veya tam metin halinde düzenli olarak yayınlanması da bu aynı kapsamda akademinin ilgisini bu alana daha fazla çekebilecektir.

Bu minvalde son olarak kamu politikaları alanının sunduğu imkan ve tekniklerin hem uygulayıcılara hem araştırmacılara daha fazla aktarılabilmesi de bu kapsamda faydalı olacaktır. Uygulama çözümlerinde uygulayıcı-araştırmacı işbirliğine yönelik çabalar önemlidir. Bu kapsamda “siyasa” kelimesinin kullanımının yaygınlaştırılması çabalarının, ülkemizdeki ‘politika’ terimine yönelik olumsuz algıyı aşmaya yönelik fayda sağlayabileceği düşünülebilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türkiye’de kamu politikası alanıyla bağlantılı birim ve programların sayısı her geçen yıl artış göstermektedir. Bu artış alanın Türkiye’deki yayılımına kanıt olarak gösterilebilir. Öte yandan kamu politikaları alanının derinleşememe sorununa dair tartışmaların sürdüğü de izlenmektedir. Alanın gelişiminde kamu politikası birimlerinin ve bu birimlerdeki görevli akademisyenlerin sayısının artışı şüphesiz önemlidir. Ancak niteliğin geliştirilmesi, kamu politikaları alanında kullanılan güncel yöntemlerin Türkiye’ye aktarılması, kuramsal ve uygulama alanları arasındaki örtüşmelerin sağlanması da en az nicel artış kadar önemlidir. Son dönemdeki farklı üniversitelerdeki kurumsallaşma çabalarında benzer problemlerin yaşandığı bu araştırma ile daha net görülebilmektedir. Bu nedenle birim ve programların kuruluş süreçlerinde yaşanan problemlerin göz önünde bulundurularak yeni kurumsallaşma süreçlerinde önlemler alınması faydalı olacaktır. Özellikle kurumlar arası ve kurum içi işbirliklerine yönelik çabaların değerli olacağı muhakkaktır. Sonraki çalışmalarda bu işbirliği imkanlarının sorgulanması ve örnek uygulamaların incelenmesinin faydalı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, A. A. (2011). Türkiye’de kamu politikası disiplinin tarihsel izleri. Kartal, F. (Ed.), *Türkiye’de Kamu Yönetimi ve Kamu Politikaları*, Ankara: TODAİE. s. 75-98.
- Allison, G. (2006). Emergence of schools of public policy: Reflections by a founding dean. Moran, M., Rein, M. & Goodin, R. E. (Ed.), *The Oxford Handbook of Public Policy* içinde, Oxford: Oxford University Press.
- Çevik, H. H. ve Demirci, S. (2008). *Kamu politikası*, Ankara: Seçkin.
- Çevik, H. H. (1998). Kamu politikaları analizi çalışmaları üzerine Türkiye açısından bir değerlendirme. *Amme İdaresi Dergisi*, 31(2): 103-112.
- Çevik, H. H. ve Demirci, S. (2009). Kamu politikası aktörler ve modeller. *Kamu Yönetiminde Yeni Vizyonlar* içinde, Parlak, B. ve Sobacı, M. Z. (Edt.), Bursa: Alfa, s.17-59.

- Erkul, H. ve Gökdemir, L. (2006). *Türkiye’de Cumhuriyetin Kuruluşundan Günümüze Uygulanan Kamu Politikaları*, Ankara: Detay.
- Kaptı, A. (2011). *Kamu Politikası Süreci*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kartal, F. (Edt.) (2011). *Türkiye’de kamu yönetimi ve kamu politikaları*, Ankara: TODAİE.
- Olgun, B. (2015). Türkiye’de ulusal hakemli dergilerde yayımlanmış kamu politikası çalışmalarının bibliyografik analizi: 2000-2014. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Robins, P. (2009). Public policy making in Turkey: Faltering attempts to generate a national drugs policy. *Policy & Politics*, 37(2): 289-306
- Smith, K. B. and Larimer, C. W. (2009). *The public policy theory primer*. New York: Westview Press.
- Speckhard, A. R. (1982). Review: Public policy studies: Coming to terms with reality. *Polity*, 14(3): 501-517.
- Yıldız, M. ve Sobacı, M. Z. (Ed.), (2013). *Kamu politikası: Kuram ve uygulama*, Ankara: Adres.
- Yıldız, M., Demircioğlu, M. A. ve Babaoğlu, C. (2011). Teaching public policy to undergraduate students: Issues, experiences, and lessons in Turkey. *Journal of Public Affairs Education*, 17(3): 343–365.
- Yıldız, M. ve Babaoğlu, C. (2012). Türkiye’de lisansüstü düzeyde kamu politikası öğretimi konusunda düşünce ve öneriler. *Kuram ve Yöntem Açısından Kamu Yönetimi* içinde, Kavruk, H. (Edt.), Ankara: TODAİE, s: 415-425.
- Yıldız, M. (2013). Türk Kamu Sektöründe Danışmanlık. *TÜBA Açık Ders Malzemeleri Kamu Politikası Ders Notları*, <http://www.acikders.org.tr/mod/resource/view.php?id=2787>.
- Yıldız, M., Çelik, D., Nurtaç, A.; Çiftçi, L. Eldemir, S. ve Sinangil, S. (2013). Kamu politikalarında düşünce üretim kuruluşlarının rolü: Genel çerçeve ve Türkiye’den örnekler. *Kamu Politikası: Kuram ve Uygulama* içinde. Yıldız, M. ve Sobacı, M. Z. (Edt.), Ankara: Adres, s: 188-220.